

První středa

Cíl: Seznámení s hlavní hrdinkou, jejím původem, „kouzlem“, které z ní vychází a ovlivňuje okolí. První asociace, nápady a cesty k pochopení významu slova šťastný.

Pomůcky: šátek (bílý, bavlněný, s malými světlými růžičkami), Orffovy nástroje.

- 1) Honička se záchranou: Jedno z dětí má „babu“, ostatní se brání před chycením tím, že řeknou název dopravního prostředku a sednou si přitom na zem. Do hry se mohou vrátit, pokud se jich někdo z kamarádů dotkne.
- 2) Ranní kruh: Jeli jste už někdy vlakem? Stalo se vám při cestě něco zvláštního? Zapomněli jste někdy něco ve vlaku? Kam se dávají ztracené věci? Děti stojí v kroužku a říkají různé věci, které můžeme ve vlaku zapomenout.
- 3) Reakce na ztracené věci: Učitel pomocí bočního vedení popisuje jednotlivá kupé a věci v nich. Děti chodí v prostoru, jsou v roli průvodčího, který obchází a kontroluje jednotlivá kupé. Poté, co děti slovo uslyší, se pokusí reagovat štronzem tak, jak by asi reagoval průvodčí, který by takovou věc ve vlaku našel. Jedná se o následující věci: kniha, penízek, svetr, duhová kulička, taška, miminko.
- 4) Myšlenky průvodčího: Ten, kdo sedí na židli, se pokusí vyjádřit první myšlenky průvodčího, který právě našel miminko. Drží v ruce šátek zamotaný do povijanu.
*Objevovaly se myšlenky typu: Najdu jeho maminku, a když ne, tak si miminko nechám a vychovám z něj malého průvodčího.
Co s ním mám dělat? Jak ho tu někdo mohl zapomenout?
Chudáčku, musí ti být zima apod.*
- 5) Pocity dítěte, zvukové improvizace: Po skupinkách vyjádřit pocity miminka ležícího v kupé pomocí Orffových nástrojů.
Děti dostaly Orffovy nástroje, ale mohly použít cokoliv. Hráli na bačkory, lžičky. Zvuky byly velmi rozdílné. Nepojmenovávali jsme je, nechtěla jsem sklouznout ke slově smutná nálada (neboť to všichni cítili).
- 6) Proč někdo miminko odložil? Skupinové improvizace beze slov: Četba knihy do strany 10 po větu: „*To není zapomenuté dítě, to je odložené dítě...*“. Co se mohlo stát, že dítě někdo odložil?
Děti vymyslely následující situace:
  - a) *Maminka nechce miminko pořád přebalovat, je zlá, pořád se jen rozčiluje, a tak se rozhodne nechat miminko ve vlaku. Tatínek s tím nesouhlasí, ale maminka ho odtáhne pryč.*
  - b) *Zloděj ukradl miminko rodičům, chtěl si ho nechat, oni ho honili, dohonili, on je zabil a jak utíkal, zapomněl miminko ve vlaku.*
  - c) *Jedné rodině se narodila holčička, ale oni chtěli chlapečka, tak ji dali do vlaku.*
  - d) *Maminka a tatínek nemají na dítě čas, stále pracují, proto dají dítě raději do vlaku, myslí si, že se o něj někdo postará lépe.*
  - e) *Maminka byla zlá, neměla dítě ráda, dokonce ho i bila, a tak ho nechala ve vlaku, aby měla pokoj.**Po každé situaci jsme zhodnotili počínání rodičů.*

- 7) Honička se záchranou: Obdobná honička jako na začátku dne, děti se ale brání chycení tím, že řeknou nějaké dívčí jméno.
- 8) Zvuky šťastného dítěte: Četba knihy po stranu 11. Děti se dovídají jméno Cilky a to, že byla šťastné dítě. Děti chodí v prostoru do rytmu bubínku. Když bubínek přestane hrát, pokusí se vydat zvuk, který podle nich vydává šťastné dítě.
Šlo o spontánní projevy radosti (výkřiky, skoky), které se stupňovali.
- 9) Slova šťastného dítěte: Děti se pokusí říct slovo, větu, které si šťastné dítě myslí.
Šlo o věty typu: „Jsem rád, že už umím počítat do dvaceti. Jsem rád, že chodím do školy. Mám dobrou náladu, paní učitelka mě dnes pochválila. Dnes pojedeme s maminkou na výlet. Mám doma psa.“
Děti tedy uváděly situace, které pociťují jako pozitivní, pro ně příjemné.
- 10) Co by vytvořilo šťastné dítě?: Děti se pokusí namalovat obrázek, který by namalovalo šťastné dítě.
Tento úkol jsem vynechala, v dané chvíli mi připadal zbytečný.
- 11) Živý obraz situace, kdy je dítě šťastné: Po skupinách vymyslet situaci, kdy je dítě šťastné. Postavy dětí promlouvají po dotyku učitele.
Děti vymyslely následující situace:
a) *Rodina je v ZOO. Dítě: „Půjdeme ještě na ještěrky.“*
b) *Všichni jsou doma. Dítě: „Jsou tu s námi všichni příbuzní.“*
c) *Dva kamarádi si spolu hrají. Dítě: „Půjčím ti ten auťák.“*
d) *Dítě si doma hraje s celou rodinou. Dítě: „Baví mě tu hru hrát.“*
- 12) Kouzelná moc šťastného dítěte: Četba knihy na straně 11 - „Cilčina uklidňující schopnost“. Děti chodí v prostoru, jsou smutné, naštvané apod. (učitel obměňuje nálady), ale pokud se přiblíží Cilka (zvuk trianglu), rázem se jejich nálada změní. Po její změně děti zůstávají ve štronzu.
- 13) Kouzelná moc Cilky, skupinové improvizace: Jde o situace z ústavu, kdy někdo neměl dobrou náladu, ale po setkání s Cilkou se to změnilo. Situace je v jisté chvíli přerušena zvukem trianglu a chování a jednání se začne měnit.
Situace jsem dětem zadala. Ve všech byl nějaký problém:
a) *Opraváři opravují, práce jim nejde.*
b) *Kuchařky spálily jídlo.*
c) *Uklízečkám se vylila voda.*
d) *Zahradníkům se zlomily hrábě.*
Děti měly tendenci obviňovat druhé z neštěstí, z neschopnosti, po zaznění trianglu se všichni udobřovali, uklidnili apod.
- 14) Cilka opustí kojenecký ústav: Četba knihy na straně 12, sestřičky se loučí s Cilkou. Povídání o tom, kam jsou děti přemístěny z kojeneckého ústavu. Sestřičkám záleželo na tom, do jakého dětského domova se dostane. Zamyslet se nad tím, na čem konkrétně sestřičkám záleželo.
S dětmi jsme si v kroužku říkali, co by mělo být na novém místě, kam Cilka půjde. Objevovaly se názory typu: hodní lidé, prostředí, ve kterém jí bude dobře, hodní kamarádi, aby se jim líbila její schopnost apod.
- 15) Sestřičky se loučí s Cilkou: Děti si po kruhu posílají Cilčin šátek a přejí jí něco na rozloučenou, jakoby byly sestřičky.
Šlo o silný okamžik, děti držely šátek velmi opatrně a také velmi opatrně si ho předávaly. Zněla přání: „Ať se o tebe pěkně starají. Ať jsi moudrá. Ať ti tam vynahradí lásku, když nemáš maminku. Ať tě mají rádi jako moje maminka apod.“ (Zajímavé bylo, jak děti snadno přijaly fakt, že Cilka maminku nemá.)

16) Jak to vypadalo v ústavu, když tam Cilka nebyla?: Stejně situace jako předtím, ale trianl nezazní. Simultánní improvizace.

17) Závěrečná reflexe.